

BELÜL (IS) TÁGASABB!

Mayer Kornél

Az építészeti trend sokat változott az elmúlt évtizedekben. Évekkel ezelőtt még a szériaméretűnek nevezett ablakok és erkélyajtók uralták a szorítményt, manapság az egyedi méretre gyártás vette át a szerepet, mivel a tulajdonos szereti eldönteni milyen típusú, formájú és méretű legyen a nyílászárója. Fontos szempont lett a világos, művi világitástól mentes környezet, az energiatakarékosság, a biztonság és számos esetben a dizájn is előtérbe kerül. Ezúttal a teraszajtó-szerkezetek kínálatát vesszük górcső alá.

Nem egyszerű dolog manapság minden feltételnek maradéktalanul megfelelni, mivel nem ritka eset, hogy nagy, olykor extrém méretű falnyílásokba kell tervezni hosszú távon is működőképes nyílászáró-szerkezetet – figyelembe véve az épületfizikai tényezőket, a könnyű használhatóságot, az energiatakarékosságot és a gazdaságos gyárthatóságot. Mivel általában ezeknek a szerkezeteknek nemcsak a mérete, de a tömege sem átlagos, ezért a kész szerkezetnek nagy teherbírásúnak kell lennie. Ugyan a bukó-nyíló vasalatok teherbírása is egyre nagyobb, azonban az ilyen esetekben ehelyett valamilyen toló-szerkezet kerül beépítésre.

Számos tolórendszer található a piacon, az aktuális érdeklődő választhat a bukó-toló, az emelő-toló, a harmonika és a legújabb, a merőleges záródású toló-szerkezet közül.

MERŐLEGES ZÁRÓDÁSÚ TOLÓAJTÓK

A név még kicsit fura, szokatlan és az is előfordulhat, hogy az évek során még változni is fog, mire szakmai körökben konszenzus alakul ki a nevét illetően. Ezt a vasalattípust elsőként a Roto mutatta be Patio Inowa néven a 2018-as Fensterbau nagyközönségének. A szerkezet igazi előnye a mozgó szárny emelés nélküli eltolhatósága, valamint a körbefutó tömítési síkok és az

innovatív, tokra merőleges záródási mozgásból eredő, különösen magas szorítónyomás. A kilincs által vezérelt, már alap kivétel esetén is körkörös elhelyezkedő záródási pontok kényelmes és nagy erő kifejtéstől mentes zárást biztosítanak. További rögzítési pontok beépítésével nagyobb szigetelés és magasabb biztonság érhető el, melyek a kívánt mennyiségben és a kívánt helyekre helyezhetőek el. A kiváló gördülési tulajdonsággal rendelkező futóművek az akár 200 kg tömegű szárnyak szinte erő kifejtéstől mentes, halk és súrlódásmentes nyitását, tolasát és zárását teszik lehetővé. Emellett a mozgó szárny horonyszélességének, ill.

magasságának maximális mérete 2000, ill. 2500 mm lehet. A rejtett vasalattechnikának köszönhetően teljes belmagasságú üvegfelületek alakíthatók ki a világos belső terekhez és az átlátszó homlokzatokhoz. A vasalat egy, illetve két mozgatható szárnyal rendelkező tolószerkezetekhez alkalmazható. A toló- és a fix szárnyak számos sémavariációban rendezhetők el. Az innovatív tolószerkezet letisztult dizájnnal és hatalmas üvegfelülettel rendelkezik, míg az alacsony kialakítású komfortküszöb kényelmes közlekedést tesz lehetővé. A szerkezetben rejlő potenciált mi sem mutatja jobban, mint hogy rövid idő alatt három meghatározó műanyagprofil-gyártó is – Aluplast, Gealan, Rehau – egyedi rendszert tervezett hozzá, így már nem csak alumínium- és faszervezetekhez alkalmazható.

A Roto Patio Inowa egyedülálló megoldása az innovatív tokra merőleges záródási mozgást kínál

A harmonikaajtó nagy előnye, hogy a teljes szerkezet felülete nyitható

HARMONIKAAJTÓ – BIFOLD DOOR; FOLD & SLIDE SYSTEM

A harmonikaajtó nagy előnye, hogy akadálymentesített, közel hatméternyi szabad nyitási méretet tesz lehetővé. Nem olcsó, viszont a többi szerkezettel ellentétben a teljes szerkezet felülete nyitható, a szárny viszont benyílik a beltérbe, és méretében, súlyában korlátozottabb, mint a társai.

A piacon szereplő vasalatkínálatok jellemzően 100 kg körüli szárnyankénti teherbírással rendelkeznek, 2800 mm szárnyhoronymagasság, továbbá 900 mm (harmonikasárny), illetve 1200 mm (bukó-nyíló szárny) szárnyhoronyszélesség mellett. Az utóbbi években a vásárlói igények láthatóan elmozdultak a nagyobb szárnyméretek és szárny súlyok felé, amit a 3 rétegű üvegezés és a vastag keretprofilok felhasználása jellemez.

Már korábban látható volt, hogy gyakori az igény az átmenő küszöbös kialakítás iránt, a küszöb jó hőszigetelése és vízzárása mellett.

A vezető gyártók tartották a 20 mm-nél kisebb átlépő magasságot, azaz a szerkezet átmenő küszöbösnek minősül, így akadálymentesített komfortot kínál. Emellett az alsó részbe beépíthetők a bukó-nyíló rendszerből származó zárfogadók is, extraként pedig nyitásérzékelővel is felszerelhetők.

Nemcsak a futósín hosszát (maximum 6 m) tekintve széles a harmonikaajtó, hanem az alkalmazható sémák számát nézve is széles körű választékot nyújt. A legelterjedtebb 3 szárnyas kivitelről kezdve – ahol 2 harmonika- és 1 bukó-nyíló szárny van – egészen a 8 szárnyas kivitelig (7 harmonika és 1 bukó-nyíló) kedvünk szerint variálhatjuk a harmonikasárnyak számát és a tolási irányukat; bukó-nyílóból azonban mindig csak egy lehet. Egyes gyártók igény szerint nyitásérzékelővel is elláthatják a szerkezetet. Arra azonban figyeljünk, hogy RC2 betörésvédelmi osztály szerinti vasalatot válasszunk!

EMELŐ-TOLÓ SZERKEZET – LIFT & SLIDE DOORS

Az emelő-toló teraszajtók régóta kedvelt termékek a nyílászárópiacra, igaz, van egy sajátos hátrányuk: a szárnyat a kilincs segítségével kell emelni és ehhez – különösen nagy méretek esetén – komoly kilincsműködtetési erőre van szükség.

Az emelő-toló szerkezetek a legnagyobb mozgó szárnytömeggel és szárnymérettel gyárthatók. A jelenlegi vasalatkivitelek 400 kg mozgó szárnytömegig, 3235 mm szárny szélességig és 2670 mm szárnymagasságig kínálnak megoldásokat, változatos mozgó szárny elrendezésben, míg a teljes szerkezet maximális szélessége 6,5 m lehet. A használók számára a legnagyobb előny az egyszerű működtetés és a teherbíró akadálymentes küszöb. Megemlítendő, hogy a Roto kínálatában megtalálható emelő-toló vasalat abban különbözik a piacon lévő összes többitől, hogy a működtetése „emelésmentes”. Ez azt jelenti, hogy a tömítőelemek a kilincs által vezéreltek

és az ajtót állandóan tömítik. Ennek előnye az egyszerű működtetés (mivel az ajtót a kireteszeléskor és nyitáskor nem kell megemelni), valamint az, hogy a kilincs elforgatásához szükséges erő független a szárnytömegtől. Továbbá ez a szerkezet rejtett résszellőztető funkcióval is rendelkezik, amely a kilincs 180°-os elfordításával érhető el. Ekkor visszahúzódik a tolószárny felső tömítése és lehetőség nyílik egy egyszerű, kívülről nem látható és biztonságos résszellőztetésre (ilyenkor a szárny teljeskörűen reteszelt állapotban van).

Gyártóként itt is kínálhatjuk az RC2 osztályba sorolt, illetve – igény szerint – a nyitásérzékelős vasalatokat.

BUKÓ-TOLÓ SZERKEZETEK – SLIDE & TILT

A bukó-toló szerkezetek már régóta léteznek és népszerűségük töretlen. Elég csak a statisztikát megnézni: ebből építik be a legtöbbet. A magyarázat egyszerű: olcsóbb, mint a harmonika vagy az emelő-toló, mivel egyszerű ablakprofilból gyártható

és vasalatainak nagy része a bukó-nyíló vasalatelemekből épül fel. A kedvezőbb ár azonban nem mehet a biztonság rovására, hiszen ezek a vasalatok is jellemzően RC2-alkalmasak. Kialakítástól függetlenül szellőztethető, mivel a szárny bukik, mint egy ablak, és oldalra is eltolható. Hátránya, hogy az akadálymentes kialakítás nem megoldható – az alkalmazott ablakprofilok miatt. Az ára ennek a típusnak a legkedvezőbb. Végezetül a rendszerben való gondolkodás fontosságát érdemes még megemlíteni. Bizonyos gyártók arra is odafigyelnek, hogy a fogyasztó bármelyik párhuzamos toló kivitel választása esetén a már megszokott, bukó-nyíló ablakokéval megegyező teraszajtó-működtetést kapja (vízszintes kilincsállás: nyit; függőleges kilincsállás: bukik).

Továbbá a rendszerszemlélethez kapcsolódik a különböző szerkezetek közötti alkatrészazonosság is. Nyílászáró-gyártói oldalról ugyanis a legfőbb előny a moduláris felépítés (univerzális központi zárás + univer-

A bukó-toló szerkezetek ára a legkedvezőbb a teraszajtó-vasalatok között

zális kilincs + tolórendszer), melynek köszönhetően magas az „azonos alkatrészek” száma, így jelentősen csökkenthető a logisztikai és gyártási költség. Ezen kívül egy-két vasalatalkatrész cseréjével megoldható az átjárás az egyes kivitelek között, így egyszerűen és olcsón bővíthető a termékportfólió, amely a kiélezett piaci versenyben előnyt biztosíthat. ■

A szerző a Roto Elzett Vasalatkereskedelmi Kft. szakembere.

Képek:

www.openliving.co.uk

<https://openliving.co.uk/2019/02/understanding-sliding-patio-door-sizes/>

www.ftt.roto-frank.com/hu

www.pinterest.com

www.maco.eu

<https://www.smartsystems.co.uk/our-products>

www.architonic.com

<https://www.architonic.com/en/product/sorpetaler-psk/1125965>

Az emelő-toló szerkezetek a legnagyobb szárnymérettel és akadálymentesen gyárthatók – Maco vasalat